

Proprietar: Vad. Iul LUDOVIC VAKÁR

Inreg. la Tribunalul Ciuc, sub Nr. 11940-1938. Dos. No. 27.

CSIKI LAPOK

(ZIARUL CIUCULUI)

Redactor responsabil: VICTOR RÉSZEGH
Inginer-Agronom

Felhívás!

A mai idők újszerű kötelességeket róznak a magyar társadalomra. A rohanó események minden pillanatban új helyzeteket teremtenek. Fel kell ismerni, meg kell látni, hogy ebben a magunk életével írott történelemben mindenkinek megvan a maga helye, szerepe és kötelessége. A Magyar Népközösség első számú feladata éppen az, hogy ezekben a megpróbáltatásokban kiépítse az egymáshoz való ragaszkodásunk testvéri érzését. Munkálja az önudatos közösségi gondolatot, mert abban összefogó erő és áldás van.

Ez a cél irányítja a Magyar Népközösség Csikvármegyei Tagozatának munkáját, amikor megszervezi a téli segítő akcióját és számít arra, hogy a magyar társadalom szíve és eze egyaránt felfogja a rendkívüli idők tetteket parancsoló sürgetését.

Segíteni akarunk mert nagy a szükség. Sokan vannak köztünk, akiknek érezniük kell a testvéri közösség melegét és létezését. — A családok nagy tömegei távol vannak otthonaiktól, katonai szolgálatot teljesítenek és a nagy magyar családnak meg kell találnia az itthonmaradottak segítségének módját.

Az erre szükséges alapot nem a gondatlanság táncos rendszerével teremtjük meg. Nincs most ideje a mulatságoknak. Ehelyett komolyan felmérjük erőnket és amink van, azt becsületesen megosztjuk azokkal, akik köztünk segítséget szenvednek.

Jövő héten megindulnak ennek a gondolatnak szervező munkái. Hívem, hogy a magyar társadalom érzi ennek az elindulásnak jogát és az egymáson való segítés kötelességét. Csikászereda, 1940 február 3.

Dr. Kolombán József
a Magyar Népközösség Csikvármegyei Tagozatának elnöke.

Jézus és a hűtlen lélek.

2. Kerestelek, de te elrejtőztél.

a) Kerestelek mindenfelé és mindenütt. Hogyan tettem volna meg ezt, mikor úgy szereltelek. Amikor elmondtam a jó pásztorról a példabeszédet, akkor is rád gondoltam, te voltál az eszemben. Ott hagytam az igazakat, mentem a pusztába érde, labamat a tövén magamhoz, de rem törődés veled, csak hogy téged megtaláljak. Még a keresztre is felhágtam, hogy onnan jobban hívjalak a meghűlt szavamot. A példabeszédben szereplő szörny módjra gyertyát gyújtottam, hogy az elvesztett garast, a te lelkedet keressem. Én vagyok az a szomo u atya, ki mindig a tékozló gyermekért aggódik, vajon mi van ve-e, mint telnek napjai.

Kerestelek a templomban, azért tartattam papjaimmal mássiót, lelkigyakorlatot, rendkívül éjtatoságokat hátha megtalálnék. Amikor szomszédságodba, barátai körébe, rokonságid köré a ha'át küldtem, ezzel is azt akartam, hogy találkozzam veled. Hátha megjelen az a temetésen, elmész a sírhoz, ott lelked megtalálom. Kerestelek a kerestőtelek, ahol gondoltam, hogy megfordulna, hátha megtalálnék téged. Sokszor keletti szörnyebb események nyomom, hogy elamat elérjem. Maghúztottam terveidet, kerestül huatom számláidat, erdőkben mindent megpróbáltam, nem riadtam vissza semmi fáradságtól, áldonattól, csak hogy közeledte kerülhessek. Mert úgy gondoltam, ha összeresszed, hogy melletted vagyok, nem fogsz ellenállni a megadod magad aszeretettel melek. Betegségbe fektettelek le, sorvasztó lázzal gyötörtelek, hogy találkozzam veled. Látod, látod, mennyit kerestelek, hogy utánad járjam.

b) De te elrejtőztél. Hába volt minden igyekezetem, hasztalan lett minden fáradságom. Hi a templomban olykor be is tartél, elrejtőztél az oszlopok mögött, hogy észre ne vegyelek. Pedig kár volt ezért vessződnöd, tudnod kellene, hogy előlem nem bujhatas el. Láttam Adámot, Kaint, ámbár elrejtőztél. Hi feismálas a magamba vagy lassúlas a mályba, avagy tengereken tútra szállásid hajnalvárnyakos, látsát, mert oda is jobban viss engem s az is tart fenn mindenkoron. A sötétség se fedhet el téged előlem, mert én mindenütt ott jelen vagyok. Mondd, miért rejtőztél el? Főttél tőlem? Bántottalak én téged? Assa, hogy elkerültél, boldogabb, jobb lett a szerződ, vigabban feletak napjaid?

Ha engem nem kerestél, mondd, valid be, mi után törtéd magd, mit, kit kerestél? Engem nem helyettesíthet más, hisz én vagyok a te egyetlen boldogítéd, mert egyedül vagyok. Engem nem lehet felcserélni senkivel és semmivel. Ha nem engem keresel, hanem teremtményeimet, akkor vesztett ügyed van, mert a föld és ég s ami ezeben s ezeben vannak, mind elmu'nak. Porul fogsz járni s keservesen megbánod, hogy elkerültél engem, miszt téged kerestelek. Mert aki engem megtalál, életet talál; aki engem elveszt, mindent el veszít. Elvesztéd Ast, akit nem kerestél!

P. Rathy Apollináriusz.

Beszámoló

az Országos Magyar Iparegyesület kolozsvári alakuló közgyűléséről.

A naplispöbben bizonyára már mindenki olvasta az alakuló közgyűlés lefolyását és tényeket megállapíthatta, hogy az a regen várt magyar iparos egyeség Kolozsváron megszűlelett. Mindenesetre az előzetes próbálkozás, különböző javaslatok előtét meg, est a nagy jelentőségű eseményt es különböző erdélyi nagyvárosok igyekezetek kezdeményező lépéselével magukat biztosítani a központot. Természetesen annyi érdek ellentét és formalitások mutakozott a próbálkozásban, hogy csak most sikerült egységes keretet biztosítani a romániai magyar iparosoknak. En a lehetőség csak a magyar Népközösség ipari bizottságának határozó támogatásával bontakozhatott csak ki, mert olyan eseményt szerv eddig nem létezett, ami az előkészítés munkáját és a legszélesebb iparos rétegek magmozgatóit megkísérlette volna.

Ilyen események után megtehető kíváncsisággal igyekeztem minél szélesebb ismereteket szerezni a szervezés körül. A gyűlést megelőzőben részt vettem az előkészítő bizottság alapsabály módosító ülésén a beérkezett hozzászólások alapján. Érdekes volt az a körülmény, hogy a Székelyföld hozzászólása minden kiküldött részről majdnem arány volt. Hosszantartó viták után sikerült mindegyik részről az alapsabály tervezetből kiküszöbölni és a módosított alapsabály tervezetet másnap a nagygyűlés el is fogadta es megválasztotta. Természetesen a legfontosabb ténykedés az alapsabály megválasztása után a vezetőség megválasztása volt. Alkított az előkészítő bizottság munkájában is részt vettem es azt ülésen alapos megfontolások után előtűlt Ráthart Gyula aradi iparost jeleztük, aki eddig szervező es összehozó munkássága révén olyan közismolomnak örvend, hogy 74 éves kora dacára sem engedti az aradi iparosok azt, hogy közeletli tevékenységétől visszavonjon. Ő lési tapasztalata s különböző események legyenlítésére, helyes tapasztalatai kesnyes esetekben mind oly tényező, melynek birtokában csak kevés ember van.

Társainkól Szabó Bényt es gr. Teleki Adámot jelöltük, akik eddigi munkásságukkal méltan kerültek a társainkól tisztaságba. Euton kell megemlítenem azt, hogy az egész szervezés es előkészítés munkáját jó részben gróf Teleki Adam végezte es oly ügyességgel es lelkesedéssel tenyrtett ezen a teren, hogy a siker egyik biztosítása az ő munkásságát dícsári.

Ügyvezető elnök tisztaságra Tompa Lászlót jelöltük, aki tevékenységénél fogva be tudja vállalni a hozzászólott reményeket. Egy ilyen országos egyesület igen nagy központi irányítást követel, ezért gondokodni kellett az rvező titkárról es iroda igazgatóról is. Szervező útszár Dr. Varesz Endre lett, irodalgaigató Nemedi Gabor. A jelölőbizottság jelölését a bizottsági elnök Busnya Bela építész a nagygyűlés előt ismertette es a nagygyűlés egyhanguan meg is szavazta. Az ipar egyesületi jövőndő tagjai a tagsági díj fejében az iparosok lapját megkapják es rész eles tervek vannak előkészítésben arra vonatkozólag, hogy az iparosok továbbképzését, tanoncnevelés problémáit, szakkönyvtárak létesítését es egyesület fogja intézni.

Bizottságos-díj 50 lej, havi tagsági-díj 10—100 lejig terjed az iparos anyagi helyzetét veve alapul aszerint, hogy milyen mértékűvel rendelkezik.

A vidéki tagozatok a bruttó jövedelmük 30%-át kötelesek befektetni a központnak. A központ célja, résznint az iparos lapot tartja fenn, résznint tartalékalapot létesít a fennit vánoit célok anyagi fedezetelésére.

A szervezetet lenyge egy kolozsvári központ es vidéki tagozatok. Legkevesebb 20 tag alakulhat egy vidéki tagozatot. Természetesen 20 tag oly kevés egy erős tagozat létesítésére, hogy töm község, vagy város a külső községekkel egyetemben kell 1—1 tagozatot képeznen. Az alapsabály jóváhagyásáig korvonalasul kell, hogy milyen községek tartozzanak egy tagozat keretébe, esetünkben Cămkaszereda mellett milyen falukat lehetne bekapcsolni a tagozatukhoz?

Minden város kiküldött szervező elnököt kapott a nagygyűlés határozata alapján addig, amíg az előkészítő bizottság így ernyészerte pontosan feloldozásra es lehetőségeket a tagozatok szervezésére vonatkozólag.

A szervező elnök munkássága a rendez tagozati választások megtartásáig tart. A Cămkaszeredai szervező elnök tisztaságát a központ utasítása aszerint én töltöm be es ezen ügygel kapcsolatban több értekezletet fogok tartani a Népközösség ipari bizottsága keretében, hogy az előzetes beszervezését megkönnyítsük.

Az alapsabály jóváhagyás után a választás dönti majd el, hogy az iparosok bizalmával kit helyes a vezetőség élére. Mindenesre minden iparos szeretettel kell betapcsolódjon a küsért es jövő iparos nemzedékünkért vívott munkába.

Vécsy Gyula.

Apróságok.

Nekünk magyaroknak sok hibánk van. Vannak szép tulajdonságaink is. Azokkal ne hivaikodjunk. Bizsuk az idegöre azoknak hangoztatását. Mi magunk tördöljük lakább szszal, hogy fegyelmzéssel, önudatosítással miként lehet magunkból kioperálni a hibákat. Mert az egyáltalán nem tartozik a lehetetlenségek közé. Állandóan naprend-n tartva egy népzek a rossz tulajdonságait, igen is meg lehet szokot javítani.

Népnként megbeszéljük egymás között ezeket az életünköt megkeserítő stap hibákat. Ezek körül való például az, hogy senki iránt nincsen bizalmunk, aki köztünk való. Tanak csak, mindenki kussasoa után, ennek a megdöböntő állításnak. Látni fogja, hogy milyen szomorú igazság es. Éő valóágként tnteng beennük ez a minden komoly munkát elbentő ernés. Már kezdettől fogva megtagadunk minden jóindulatu bizalmat azokkal szembe, akik kötevékenységre vállalkoztak. Ez még es sem elég. Alapok nekül elvitattuk meg a szellemi felkészültségnek, az errettermettségnek a lehetőségét is. Általában, ugy szoktuk megfogalmazni ezt a feltételekkel véleményeket, hogy "es vagy az a hülye mit akar".

Természetesen es így nincsen jól. A mai idők nem hasonlíthatók a régiekhez. Akkor luxus lehetett az egymással való lyenezés elbánás. Régebben meg lehetett eng lyve es a földön való bírágatás es a tehetségtelenségnek mondjuk es a jó bekebeli kenyelme. Ma mindenkinek kötelessége egy darab munkaterületet beüzemelt, egy rész eső részt vállalni a magyar népközösségi összefogásban. Nem a toányos idóket éljük. Ma mindenkül annyit ér, amennyit teltekben igazol.

Ezek az idők a rosszindulatu, semmittevő bírágatás kassinól szellemének nem kedveznek. Ma a gáton a hely. Én amit elvárak ezek a soradnő idők az nem egyéb, mint a lélek fegyelmzési tege, jóra valóága, közösségi munkára való vállalkozó készsége.

Egy népl küzdelmek csak így lehet eredményesen folytatni. Ugy, ha megbecsüljük egymásban a kősránt áldozatosságot, ha fenn tudjuk tartani magunkban a tekintélyes önkéntes tisztelést, ha valahogyan bizalmat tudak építeni egymás lelkehez es binni tudak abban, hogy magunk is képesek vagyunk a magunk sorának látésére.

Mindennekhez természetesen nagy megújulás szükséges. Valtjuk csak meg magunk között, hogy a régi jó idők, a bősébeti kőma sógor radzser kenyelme, felelősen tege es tnyassága nem volt alkalmas a bizalomnak a szélesebb rétegekig való kiépítésében.

Ha jól körül nézzük a magunk portáján nem sok dicsekedni való értét akare mutathatunk rá ezekből az időköl.

Egyebet nem is kell említeni mint a csiki—udvarhelyi vasut hiányát. Hi gondolkozni itt valaki ezeken a részeken akkoriban, amikor lehetett is. Gondolkozott itt egy ember is magyarul, ha nem látta meg ennek a vasutnak nagy jelentőségét. Hiszen egyik oka volt éppen ennek a vasutnak a hiánya, hogy a Székelyföld Mo dora felé vette útját, ahol leggyakrabban elveszett a magyarság számára.

Az utbelli hibákat az ember nem gyönyörűségöl emögeli. Csupán a javítás jóakaratu szándékával idézgetjük fel es állapítjuk meg, hogy mi azokt hányadé mal nemzedek nem örököltük fényes örökséget az elődöktől. Ast, amit mi örökségül kaptunk az igazán olyan gyenge volt, hogy a faj vihartólú őseréjének saikrája nélkül, elsodot volna az idő hullámvárosa.

Ami volt az emúlt, Rndban van. De bizalomról lévén szó, senki előt nem lehet vitás, hogy est a bizalmat le a népl rétegekhez csak egyfajtsképpen lehet megazarszolni: az önzéslen, a népnékiért áldozatra képes becsületos munkával.

Gyanus minden átaláság, mely programot csinál az éveiből. Az öregok es fiatalok programja nálunk is sokat kísértett. A megváltozott viszonyaink kösöt nem egyszer került naprendre es a kérdés. Gyakran állott szemben egymással a két tábor. Bizony tagadai nem lehet, hogy ebben a szembekerülésben voltak feszült helyzetek. — Együttélés a mi per-

tánkon sem a legesélyesebben zajlott az élet az öreg-
ségnek és fiataliságnak eme egymásba folyó kü-
delme körül. A kérdés ma is és mindenkor áll az idők
végtelenségig. Eppan ezért hallgassuk meg egy pár gon-
dolatot H. rcség Ferencnak is erről a soha le nem
száruló nagy perről, amelyet „emlékezésel”-ben elmond:
... „Mint erjesztők ovására igen is szükség van arra
az ól ellentétre, amely a fiatalokat az öregek ellen
sorakoztatja. A fiatalok az emberi haladást szolgál-
ják, midőn eltakarítják az utóból a magukat túlélt
öregeket. Az eltakarításnak azonban csak egy célhoz
vezető módja van: jobbat kell produkálni, a haladó
kor eszméinek inkább megfélelő dolgokat kell ter-
metelni, mélyebben kell belemarkolni a létkető
életbe, mint testük a régiek. El kell szabadulni a
könnyeségtől, nem bánom: éhen kell őket vassaleni.
Ezt azonban csak fölösleges tehetőséggel lehet meg-
csinálni, maga az, hogy valaki fiatal, még nem pó-
tolja a hiányzó tehetőséget. Ezért gyanus minden
fiataliság, amely programot csinál az éveiből...”

Románia folyékony aranya.

A háború tombol. Öt hónapja lamét a fegyverek é
a sző. A rombolás ördöge teljes erővel dühöng. A
nemzetek megindították a hadigépezetüket. Ebben a
nagy lesemórában egyre fontosabb szerep jut a kő-
olajnak.

A kőolaj a világ folyékony aranya. A technika
mai fejlettsége mellett különösen nélkülözhetetlen a
hadviselés számára. Kőolaj szükséges a gépezetett had-
seregok részére. A repülőgépek, hadihajók, tankok,
hárcikocskák rugószegek kőolajat, benzint fogyasztanak.
Érthető tehát ha a háborús országok minden erejükkel
igyekeznek biztosítani magukat ezek az erőforrásokat.

A vegyeszeti ipar a kőolajból több mint 300féle
terméket állít elő. Egyik legfontosabb terméke a benzín,
a után a világító olaj, vaselin, paraffin, pakura (fűtőolaj)
mind ebből: az értékes nyersanyagból származnak.

Románia az egyik a leggazdagabb kőolajtelep
forrásoknak.

Romániában a kőolajtelepek a Keleti és Déli-Kár-
pátok külső homokhátságában és főképpen ezekben a
harmadkori rétegekben vannak elterjedve, ahol só is
van. Buzoiánál kezdve Bacsau, Luzsau, Prahova- és
Dombovita-megyékben a kőolajonak mindenütt párhu-
samosok a Kárpátok vonulatával. A legtöbb kőolajat
Dombovita- és Prahova-megyék szolgáltatják (az egész
román kőolajtermelésnek 98% á.), míg Bacsau és Bacsu-
megyék termelése elenyészen csakéy. Jelenleg a
Dombovita megyei Gura-Ocnitel és Bacsau községek
szonát onyják a legtöbb kőolajat, Prahova-megyében
pedig Moreni és Bolduzsi határában vannak a legkiváló-
sabb olajutak. Bolduzsi község arról is nevezetes, hogy
itt van az ország legmélyebb olajkutja (2700 m. mély-
ségű). Jelenlegyebb termelő hely még Campina, Bus-
tuzsi és Balcoi.

1936-ban az egész román kőolaj ermelés 8 millió
hétsszáz ezer tonna volt, ami naponként 2380 vagonnak
felel meg. Hatalmas mennyiség ez! Ugy ismétlik azon-
ban, hogy ez a mennyiség volt az eddigi termelés c. uc-
teljesítménye, mert az elmúlt 1937 évben már lényeg-
esen csökkent a termelés, 7 millió 150 ezer tonnára.

Ha összehasonlítjuk a föld kőolajtermelő áll-ma-
nak az 1936 évi termelését, akkor Románia a negyedik
helyen áll. Az egész 245 millió tonna világtermelésből
61% ent az amerikai Egyesült Államokra, amely tehát
márisza fölülte áll a többi olajtermelő államok termelésé-
sége. Azután következnek sorrendben Oroszország, Ve-
nezuela, Románia, Perua, Hollandia, Mexikó, és
Irak. Ez a 8 állam adja a világ egész kőolajtermelésé-
nek 95% át. A 1937-ben Románia a 6-ik helyre esett
viszva a kőolajtermelésben, amennyiben Perua és
Hollandia utolérta.

A kőolaj-vállalatok nemcsak kitermelik, hanem fel-
is dolgozzák a kőolajat, lepároló és finomító gyáraik-
ban. Van az országban vagy 60 kőolajfinomító. Leg-
nagyobb részük az olajvidékek központjában: Ploesti-
ben, Campina-n, Balcoi-ban vannak, asonkivül a fővá-
roiban és más vidéki városokban.

A kőolaj egyre állapotban nem értékesíthető genda-
ságságban. A gazdasági életben leginkább parlatok alak-
jában hozzák forgatamba, amelyik mind-nyike értékesebb,
mint a nyersolaj. A gyárak az n. saakasson lepárolá-
ással választják szét a különböző forrásponttal bíró
alka részeket 40 fok C.-től egészen 400 fokra. A forrás-
pont sorrendjében így következnek egymásután a főbb
parlatok: benzín, világító-olaj, gázolaj (motorina) és
kőolajok. A visszamaradó párolási termékek legna-
gyobb része fűtőolaj (pakura), kisebb része szurokserű
szeszt és petróleumok. A modern gyárakban már
nem kamánból párojják a nyersolajat, hanem csővek-
ből. Az olajgőzök a csővezetékben magas hőfoknyomóba
jutnak, ahol a parlatok ismét cséppfolyódnak. A leg-
jobb parlatot így a benzint és világítóolajat, valamint
a kőolajokat finomítani is szokták, vagyis kónsavval,
lugokkal, majd vízzel jól kimosásák, hogy színtelenek
legyenek. A finomított termékekkel beföldi elosztását
n. a. u. k. főképpen a Distributia-társaság végzi.

A kőolajtermékek szállítására Amerikában készü-
tek először a ma már mind-nyütt elterjedt cisz-erna-
vagonok, 10 vagy 15 tonna tartalommal. A vasúti szállítá-
sára alkalmas hengeres és téglalapú szerelt vas-
csiszernák töltése és kiürítése nagyon könnyű. Nálunk
nemcsak az államvasutaknak, hanem a nagyobb kőolaj-
vállalatoknak is vannak ciszernavagonjaik.

E mellett újabban mindenütt elterjedt a kőolajnak
és termékeinek csővezetékek útján való szállítása. Ter-
mézetesen ez is amerikai találmány, ott pipelíná-

neveik. Ötött vascsővekből készül. 15—25 cm. átmé-
rőjű vezetékkel fektetnek le és riaszt a föld felett,
részint a földbe mélyesztve, nagy távolságokra vezetik
a kőolajat és a finomított termékeket. Ott, ahol a föld-
felület egyenetlenségek megkívánják, helyenkint szivattyu-
telepek segítik és visszt előre a folvadékot. Nálunk
is vannak ilyen csővezetékek, összesen 1600 km. hosszu-
ságban, köztük a leghosszabb: a Balcoi—Ploesti—
Buzau—Cernaova—Constanta-i 320 km.-es vezeték, és
a tengerpartull kivitt tápláljs. A másik fővezeték a
Balcoi—Bucuresti—Giurgiu-i vonalon épült, 180 km
hosszu és a Kárpát Európa irányuló kivitt szolgájsa.
Egy külön vezeték még még Balcoi-tól a bucaresti i
finomítóig. Ezekkel a vezetékekkel évente egymillió
tonna nyersolajat és 3—4 millió tonna finomított termé-
ket lehet a kikötőbe olcsón szállítani.

A kikötőbe hatalmas tartályokba raktározzák el
a benzint és a világító-olajokat addig is, amíg hajóra
kerülnek. A constanti petróleum kikötőben mintegy 50
hatalmas tartály van, mind-nyik legalább 500 vagon
kőolajtermék tud befogni. Innen külön szivattyu
berendezésekkel orszják onét a kőolajtermékeket a ki-
kötőkben horgonyzó hajókra.

A kőolajtermékek tengeri szállítása erre a célra
épült tartályhajók vagy hajó-tankok segítségével törté-
nik. Egy központi nagyságu tartály-hajónak befogadó-
képessége 1000 vagon, vagyis annyi, amennyit a szá-
razföldön 50 hosszú tehervonat vihet tova. A kőolaj-
szállító hajókban külön kamrák szolgálnak a különböző
termékek befogadására. Nálunk csak a Steaua Romána-
társaságnak van két nagy tartály-hajója. A kivitelre
szánt termékek elszállítására többnyire idegen tartály-
hajók jönnek Constantába.

Románia kőolajának fele részét Németország, O'as-
ország, Franciaország és Anglia vásárolta. Ma a hábo-
rus helyzetben éppen ez elosztás körül merülnek fel
nehézségek. Ez nem csoda, ha ezek a nehézségek sok-
szor olyan komoly természetűek. Hiszen a háborút vi-
selő országok föltétlenül örökösök azon, hogy merre
folyik a román kőolaj, kinek a harc erejét táplálja és
a hatalmas nemzeti kincs.

Hogyan folyik a nevelő és tanító munka a „Hangya”-szövetkezetnél.

As 1938 év lezárásával kapcsolatban a Hangya
Szövetkezetek Szövetségének propaganda-bizottsága
ülést tartott, amelyen nemcsak az elmúlt esztendő
eredményeit vették számba, hanem egyben megvitat-
ták az év tenálváltó is.

A szövzeti mozgalom sarkalatos tétele a nevelő
munka. Az öntudatos szövzeti nemzedék megterem-
tésének nemcsak célja volt a gróf Haller István, a
Hangya Szövetség elnökét ez iskola-szövetkezeti moz-
galom ha-határ felkutatásában és a szövzeti propa-
ganda-bizottság megalkotásában.

Enek a bizottságnak legutóbbi értekezletén,
amelyet gróf Haller elnök nyitott meg, résztvettek dr.
gróf Bathien László, a H. szövetkezetek vezérigaz-
gatója, Imre Zsigmond alelnök, dr. Gál Miklós végre-
bajtöbbségi tag, Tóvisy Géza a Hangya vezérigaz-
gatója, Duna Albert igazgató, dr. Polokay Tivadár
középtanár, Pál Dénes eméfalvi ügyvezető elnök,
Borbély István sárosterbki és Szeff János tenke-
görd di ügyvezető könyvelők, dr. Nagy Zoltán tanár,
a szövzeti szakoktatás vezetője és Fekete György
szerkesztő.

A beszámolókat sorát Tóvisy Géza vezérigazgató
nyitotta meg. Az elmúlt év június hó 6-án tartott első
ilyen értekezleten határozták el gróf Haller István
javaslatára a propaganda-bizottság megszervezését és
a H. szövetkezetek Szövetségével karöltve a szöv-
zeti könyvtármozgalmat beindítását. Az ós folyamán a
szövetkezetek már két ilyen ismeretterjesztő füzetet
rútk köre, még pedig a jelentésben: dr. Nagy Zoltán,
B. Andrá: „Az iskola-szövetkezetek vezetése” és
dr. Nagy Zoltán: „Szövetkezeti ismeretek kézikönyve”
címen. A két könyv részben az elemi iskolai szövet-
kezetek működését, másrészt a községek tanuló-
szövetkezeti oktatását tárgyalták meg.

További lépés volt a két szövzetet Kolozváron
tartott értekezlete, amelyen a sajtó közös tudósítását
határozták el és megalkották a sajtó bizottságot,
Gyulai Papp Domokos, Balázs András, dr. Nagy Zoltán,
dr. Oberding József György és Fekete György rész-
vételével.

As iskola-szövetkezeti mozgalom lehetőségéről
dr. Nagy Zoltán nyújtott tájékoztatást. Eddig 781 fele-
kezeti elemi iskola közül 180—200 iskolában történt
meg az iskola-szövetkezetek megszervezése. Tehát még
mintegy 500 iskola-szövetkezet vár megalkotására. Kö-
zségek körül 18 római katolikus és leány-
iskolában, 5 református és egy unitárius községekben
alakult az iskola-szövetkezet és még 17 községekben
ezután kell csakat megszervezni. A gyulafehérvári
római kath. teológia keretében is megalkult az iskola-
szövetkezet a rendezésért a szövzeti elnökök
szókat is, amelyek a református és unitárius lelkes-
ségben is igen nagy gyakorlati értéket jelentenek.
Csak így valószínűleg meg egyik főpásterunk el-
gondolása, aki az ő-mi környűlően est mondotta:

„Valóban szükség van arra, hogy papjaink, ten-
tőink élénk figyelemmel kísérjék, a lehetőség szerint
tanultsák mindenütt gyűléseinkben a szövzeti
gyűléseket, fogyasszák szövzeti tevékenységet. Fel-
hívom a figyelmet az iskola-szövetkezetek ügyének
hathatós támogatására is.”

A két szövzetet egyébként közös iskola-szövet-
kezeti osztályt szervezett és 781 felekezeti iskolának
díjmentesen küldt meg a „Szövetkezeti Család”, hogy

az iskola-szövetkezeti rovaton keresztül a szövzetek
gondolatát közelebb vigye a kicsiny szövzetek kö-
háza. A Hangya Naptár az idén 180 oldal terjedelemben és
17 cses példányszámában hagyta el a sajtót, értékes
népszerű tartalommal. A sajtó szövzeti felmptár
40.000 példányban jelent meg.

Fekete György szerkesztő, a propaganda osztály
vezetője ismertette azután az osztály jövő munkater-
vét. Az elmaradt nagyváradi és vásárhelyi raktárvató
ünnepeket meg kell tartani, körzeti értekezleteket
pedig folytatni. Szövetkezeti műsorok összeállítására
alkalmas színdarabokat és verseket kell közreadni,
szövetkezeti könyvtárakat felállítani.

A bizottság vezetője gróf Haller István javas-
latára elhatározta, hogy a két központ több népies
szövetkezeti füzetet, asonkivül a körzetvevőit, ügy-
vezető könyvelők és tolvonóit részére szakkönyveket
fog kiadni, jobban felhasználja a sajtót a szövzeti
eszméi terjesztésére és az eredmények ismertetésére s
mozgalmat indít a földalás ifjuság szövzeti meg-
szervezésére.

Fontosabb pontok a osiki mezőgazda- sági kamara 5 éves munkatervéből.

Közi: Kozán Imre gazdasági felügyelő.

III. Legelők javítása és legelőterületek növelese.

A kamara előszörben szorgalmasul fogja a legelők
üzemterveinek az elkészítését, az erdőgazdálkodásokkal
együtt, az új mezőgazdasági törvény értelmében és
keretén belül. Az üzemtervet elkészítése után és
alapján tehetőségen lehetne növelni a legelőterületek-
et, rendszeres feltermelés és azután legelőnek való
átalakítás folytán.

Egyik legfőbb gondja a kamarának — amint eddig
is volt — a legelőtisztítók végrehajtása a legelő-
pen a borzika irtása.

Ezenkint tavasszal és ősszel, a vármegyében át-
mogatavartódk 2000 hold terület leginkább közmunka
útján, szorgalmasul fogja a kamara, hogy a következő
években en a terület 2300—2500 holdra emelkedjék
fel. Szorgalmatlanul fog a jövőben is a legelők trágyá-
rása leguagyobb részt a legelői nyert trágyának fel-
használásával — kosárok, delelők rendszeres forgatása
folytán. Ahol a körülmények engedik legelőfelnyitá-
sokkal, boronálással, fűmag-felülvetéssel, meszeséssel,
öntözéssel és vialécipózással igyekeznek a legelők
szomorú állapotán javítani. Ezen munkák is már egy
pár évvel ezelőt kezdődtek, amnyiben a
caicsói legelőn már 110 hold be van fűvelítve, újabb
50 hold fel van szántva bevetésre, ugyancsak itt a
legelőből kb. 300 holdon egyenért berendezéssel a
legelő öntözötték, Vasiában, Kásonfalván és Csik-
s-nikrályon vízellátások vannak tervbe véve, míg
Tusnádon és Csiktraplócán a befejésük közelednek.

Több legelőn kísérletek történtek már a legelő-
műrágyázásával, meszeséssel, fűmag-felülvetéssel,
öntözéssel és tavaszi búkkönyvetéssel. A kísérletek minden
esetben beváltak és így a jövőben a szerzett tapasztalatok
alapján folytatni fognak. — Szerült be-
vetetni a legelők boronálását és hangyabolyok elterítését,
ezen munkák az 5 éves munkaterv szerint még inter-
mevebben fognak végrehajtatni. Amint említettük előbb
is, azok sarkalatos munka programja a kamarának a
legelők feljavítása.

IV. A feketeugarnak hagyott területek

csökkentését vagy más szóval a nyomás megszüntetését
— mint már említettük is — előadások, meggyő-
sések, példák, stb. után és ezen felmabadult terü-
leteknek mesterséges takarmányokkal való bevetése
folytán és kényserrel nélkül szeretné a kamara elérni.

V. Az állattenyésztés fejlesztése.

A faj növelődek állatok lovgazás megakadályo-
sodó minden évben 40 darab 500 500 lejus juulmat
létezik a kamara azon gazdak részére, akik tenyész-
tőre meghagyják fiatal úszó vagy bika borjakat. A
nagy epállat hályon segítő 10—30 szasalékos
kedvezményt ad a vételárból, azoi falka az 5 éves
munkaidő alatt ki fog osztani 25 drb fiatal faj bikát
és arra rá soruló segényebb falvak részére.

A juh állomány fejlesztésére első osztályú cigája
kosokat igyekszik kedvezményes áron kiadni az igénylő
gazdáknak, ugyancsak kísérleteket folytat Karakul kos-
tenyésztésével is, a báránybőröknek jobb értékesít-
hetése céljából.

VI. Állatvándorlatok létesítése.

As állattenyésztés fejlesztése szempontjából ter-
veni a kamara a fontosabb központokban az állat-
vándorlatok megteremtését, még pedig egyelőre
Sásrhgyen, Szentimréren, Tusnádon, Karcfalván és
Csikseredán. Ugyancsak az állattenyésztés fejlesztés-
ért gondoskodni kíván a tejtermékek, v. j. sajt rendszer-
értékesítéséről, szövzetkezetek létesítése folytán az arra
alkalmas központi helyeken.

Mivel a megyében készített sajt igen gyenge
minőségű, tervbe vette a kamara, különböző sajtoknak
a készítését s ennek elérhetése céljából elméleti-gyak-
orlati előadások tartását és eszténák ellenőrzését,
pásztorok kitérését stb.

100 százalékra minősített, 18 hónapos symenthali bika eladó, Sándor David- nál, Csikszentsimonon.

Eladó egy jó karban levő gépgyári
lenőse triór. Érdeklődni lehet a csik-
somyói fogyasztási szövzetkezetben.

Gyergyói élet

Hozzászólás

„Mentsük meg ősi székely női népviseletünket az elkorcsosodástól” című cikkhez.

Nézem a levelezőlapokat s a rájuk festett szöttek gyermekkorom emlékeit halmossá válnak. Hissen nem oly sok idő az a 30 év, mikor még kezdő tanító koromban éppen az oikkben említett Gyergyóújfaluban, még elvélve sem láttam mást, mint ezeket, melyek a maga ősi eredetében ma is vezetnek.

Igaza van Ujjfalunak, hogy az ősi székely népviselethez való törhetetlen ragaszkodás nem leszólandó, hanem a legnemesebb erény. De igaza van Ujjfalunak ezzel kapcsolatban egy másik kérdésben is, mert azt tartja, hogy a székely szöttek szoknyához a székely tánc való s főfigyelhetők itten Gyergyóban, hogy hol egyesítik e két kérdést jobban össze, mint ott?

Igaza van Ujjfalunak, mert azt tartja, hogy az ősi táncokhoz való törhetetlen ragaszkodás nem lebecsülendő. Az ősi tánc az ősi viseletnek társ erénye.

Banyai Edit iparművész női célkitűzése s a cél érdekében megindított mozgalma minden dicsőretet megérdemel, melynek nemcsak örvendünk, hanem mi is igyekezni fogunk, hogy kivesszük a részt belőle.

Ha középosztályunk a tervezett székely női viseletformát elfogadja s az lesz a „mijest-napi”, ünnepi és bál ruhájuk s abban táncolják majd a „modern” táncokat s mindent, ami nem ősi, mit szól ehhez majd Ujjfalu?

Ha egy gondolattal tovább menve, az eredeti székely táncok: a „osördögölő”, cepelek stb. kérdéssel kapcsolatba hozzuk, az csak előmozdítója lehet a másiknak és semmiesetre sem gáncsolója, hiszen e két kérdés iker-testvér.

Tehát mentjük, ami menthető, mert sem isten, sem ember előtt nem szégyen, ha egy nép görccsösen ragaszkodik ősi hitéhez, hagyományaihoz, fájához, iskoláihoz, templomai tornyán égbetektintő keresztjelvényéhez, régi, ősi viselethez s a viselethez odasimuló táncokhoz..

Balázs Sándor.

Nagy korcsolyaversenyek színhelye lesz a gyönyörű fekvésű Gyilkostó.

A Gyilkostónak nemcsak fényes környezete, de a sportolásra kiválóan alkalmas terepe váltotta ki és irányította mindég a sportörök érdeklődését a Gyilkostó felé.

Eznek eredményeképpen a város Sport Egyesülete és a Közművelődési Bizottság díszre emelték együttes kezdeményezésére a korcsolyázó szövetség február 17 és 18-ik, kedvesen idő esetén 24 és 25-ik napján írta ki a „Dr. Herc Elemér hupacsi” való korcsolyaversenyek megtartására.

A Gyilkostó gyönyörű környezetében, most már éventénként megrendezett versenyek megrendezését a Korcsolyázó és a Közművelődési Bizottság, a központilag együtt vállalták, míg a város a költöttek fedezésére 20 ezer lejt ajánlott fel.

Dr. Csiki János, a Korcsolyázó elnöke szerint a fő jelenség 50 cm. fejrőrege pus 8–10 fok mellett sem olvad s a déli órákban a legnagyobb hidegben is, ha napfény van, ingujban lehet korcsolyázni. Van megfelelő sítörőpálya — mondja Csiki — és gondoskodunk ugrásról is. A város részéről ávról-évre felszámolt segélyösszegek, nagyon hosszárúnak mind-esek megvalósításához és fenntartásához.

Idegenforgalmunk szinte semmi az idén, amit a most megrendezendő korcsolyaverseny tesz kiadó változatossá.

Tehát a február 17 és 18-án tartandó korcsolyaversenyek programját rendezik meg az alábbi feltételekkel:
Férfi szenior: E.órt gyakorlatok: 13, 21 ab, 34 ab, 38 ab, 40. Szabadon választott gyakorlatok 5 percig. Sokszorosított szám: 10. E.órt legmagasabb pontszám: 182 és 120, összesen 302. Ezen a versenyen az ország valamennyi versenyzője indulhat.

Női szenior: E.órt gyakorlatok: 17, 19 ab, 25 ab, 27 ab. E.órt legmagasabb pontszám 158 és 108 összesen 264. Ebben a versenyben az ország valamennyi versenyzője indulhat.

Páros szenior: Verseny 5 perc. Ebben a versenyben az ország valamennyi versenyző páros indulhat.
Junior férfi: E.órt gyakorlatok: 4, 14, 19 ab, 23 ab, 23 ab, 34 ab. Szabadon választott gyakorlatok 3 percig. Sokszorosított szám: 7. E.órt legmagasabb pontszám 182 és 84, összesen 266. Ebben a versenyben az alapokmányokban meghatározott minősítésű juniorok indulhatnak.

Junior hölgyek: E.órt gyakorlatok: 8, 8 ab, 11, 14, 24 ab, 2. Szabadon választott gyakorlatok 3 percig. Sokszorosított szám: 5. E.órt legmagasabb pontszám 84 és 60, összesen 144.

A Gyilkostó és annak csodás szikláiban nému' történelme egy külön kultúra, ahol az élet sokszínű szépségeit és gyönyörűségeit a vágyak ezer falával lássuk és érezzük s ahová mindég szívesen jövünk és nehéz szívvel távozzunk... (Csiby.)

A lengyel tragédia.

A világháború után a körülmények szerencsés alakulása folytán a szerencsétlenség egész áradatát átélte Lengyelország, mint győztes nagyhatalom került ki. A háromszori felosztás s az a tömérdek kín és gyötrelme, amelyben részük volt a lengyeleknek, mint egy rossz álom úgy eltűntek. A harci dicsőség s a messzire kiterjedő országhatárok a lengyelekkel mindent feledtetek. Bölcs marsalljuk Pilsudski, előrelátással, józan mérséklettel irányította az ország sorsát. S ha az ő elgondolása és politikai vezérlése lett volna minden lengyel politikusnak a követendő aranyzabály, akkor emberileg elbírálva a dolgokat Lengyelország nem jut a mostani körülmények közé.

Pilsudski meghalt s úgy látezik a bölcs mérsékletet is megáldáta. Utódai nagyhatalmi politikát kezdtek üzni. Gyarmatokról ábrándoztak s országuk határait még jobban kiakarták tolni. Poroszország bekebelezése és Berlin elfoglalása is mint elérhető és megvalósítható ábránd lebegett szemük előtt. Az események azonban egészen másképp alakultak.

A lengyel katasztrófa bevégződése előtt egy héttel 3 lengyel pappal beszéltem. Menekültek Varsóból. Az egyik Hlond bíborosnak volt a kanonokja és poseni székesegyházban szónok. A másiknak szintén Poszenben hatalmas lapvállalata volt. Ujságja naponként 200,000 példányban jelent meg. A harmadik az egész országban létező karitatív egyesületeknek országos igazgatója volt. Tehát mind a három fontos pozíciót betöltő egyén volt a korokra nézve egyiket kivéve, aki 45 évesnek nézett ki, átlagkoruk 60-65 évesek voltak. Valóságilag a lengyel papoknak a krémjei. — Nagyszírius beszélt latinul, franciául, olaszul, németül. Mindenestre intelligens, széleslátókörű emberek voltak. Feltehetőleg szerint érdekesen világították meg a lengyel helyzetet.

A kanonok azt mondja, hogy a háború még nem ért véget s még Lengyelországnak a sorsa nincsen eldőlvé. Többé kevésbé ugyanazt az elvet vallotta mind a három pap. Szerintük az ő sorsuk a nyugati hadszíntéren fog eldőlni. Tovább folytatva elbeszélését lelke egész meggyőződésével azt vallja, hogy ez a háború nem hatalmi villongás, vagy politikai manőver volt, hanem szent háború. A lelke mélyéig vallásos lengyel nép zászlókkal vonult a kegyhelyekre imádkoztak s ezekkel a templomi lofogókkal indultak a lengyel hősök a harcra. Szent háború volt ez. Az ellenség is csodálattal adózott elszántságuknak s vitézségüknek. Magába mélyed az őszes tejű most már hazátlan a világá induló főpap. Imádkozik. Jámor sobajok szakítják félbe visszamelegzéseit. Hisz rendületlenül népe örök rendeltetésében és hivatalában. A kosziuszok heves lángoló tüzes vérért a vallás enyhét adó bölcs mérséklete váltja fel. Népe sorsát isten kezébe helyezi.

A laptulajdonos vagy jobban mondva a lap vállalat igazgatója úgy látja hogy ha az esztendő nem volt elég nekik, hogy állami életüket megalepozák és kifejték. Erre nekik legalább 60 esztendőre lett volna szükségük. Csendes és nyugodt atmoszférában úgy véli ennyi idő alatt államiaságuk alapjait rendíthetetlen alapokra tudták volna helyezni. Építkeztek, gyönyörű város rendezési elgondolásokat valósítottak meg, kivilágították, de bensőleg gyöngék voltak. Hadifelzerelés tekintetében sokat tettek ér, azt hitték, hogy mindent megtektek, de mindez kevéssé bizonyult. Katonáik elszánt hősök voltak, rejtek helyektől felugráltak a tankokra, sokat megsemmisítettek, de a legnagyobb elszántság a vakmerőség sem tudta a beláthatatlan sorokban betördülő gépsített osztagokat megállítani. Lovascsapatok rohantak szembe a tankokkal, a gépek azonban mindent lehengereltek. Haditervük az ellenség kezébe került s ér nem tehettek mást, mint hősiesen vérezték a tehetetlenül néztek, hogy legjobbjaitak hogyan falja fel a háború tehetetlen réme. A pártoskodók hajukat tépve s kezüket tördelve kétségbe esve segítségért kiáltottak. A segítség azonban sehol sem jelentkezett. Sőt újabb csapatok lepték meg. Légi haderejük már az első napokban levezigázott, légyédelmük csütörtököt mondott. A rend összekuszálódott. Akik nem voltak a földhöz kötve, azok a menekülés gondolatához kaptak. Szerinte a vezetőseget nem terheli semmi felelősség. Ha tőle függöt volna hazája sorsa, ő sem csinált volna másképp. Tekintet nélkül a háború kimenetelére ő is háború mellett döntött volna. Még az utolsó napokban is bizott abban, hogy a hadieszenecs megfordulhat.

A harmadik pap, a karitatív intézmények országos igazgatója azt mondta, hogy ő nem tudná elképzelni Lengyelországot Danzig és a korridor nélkül. Hangzott, amit a mi újságjaink is abban az időben szélében-hosszában tárgyaltak, hogy Danzig Lengyelország tüdeje. E nélkül Lengyelország nem létezik. S ha visszaadnák Lengyelországot Danzig és a korridor nélkül, nekik nem is kellene. — Vagy az egészet, vagy semmit. Fél megoldások nem elégtlenek ki őket. Nekik úgy kell Lengyelország, ahogy volt. A politikai vezérlését hibásnak találta. Szerinte a vezetősegetnek mérlegelni kellett volna az ország teherbíróképességét. Okulni kellett volna a Besszinia, Ausztria s Csehszlovákia példáján. A biztatásoknak nem lett volna szabad telni. Kompromisszumokkal el lehetett volna odázni a háború kiterjedését legalább addig, amíg Lengyelország telkétől a

háborúra. Erre ugyan gondoltak is, csak hogy a németek nem vártak semmit s őket a készületben megakadályozták. A diplomácia ügytelenségének és vakaságának tulajdonította a kudarcot. He tudták volna azt a régi közmondást, hogy jobb a közeli szomszéd, mint a távoli rokon, akkor bizonyára nem mentek volna bele ebbe a kótes kimenetelű játszmába. Szerinte a zongoraművész sorsát eljátszotta. Beckett a gülelőségek s a nyájas beszéd eltántorították s a realitásokkal nem számolt. Magukat többre becsülték, mint amennyire képesek voltak. A háború kiterjedése előtt pár nappal is még Berlin meghódításáról ábrándoztak. Nem ismerték önmagukat. P. Gábor Anasztáz.

Hétköznapiok.

A háború megváltoztatta az újsághirdetések státuszát is. Ugyansokát a cikkek másképpen ajánlja a termelő, az iparos, mint a békében. Még mindig az idegek háboruja folyik, olvassuk egy külföldi lap hírdetésében, legyen elővigyázatos, erőltesse idegeit... tápszerrel. Fegyverezze fel élelőkamráját... guayákszervizetekkel. Az első védelmi vonal az ember szervezeteiben az ideget, erőltesse idegeit... italal.

Egy üdülőtelep így szól az olvasóhoz: Hagyjon ott csapot-papot, jöjjön hozzánk pihenni: A X. kozmetikai szalon bombabiztos fedésekben dolgozik. Tüntesse el arcáról a ráncokat, amíg a nyugtalan idő újabbakat nem okoznak. Vegyen legiridő ruhát. Egy darabból áll, zipszáras, téglitható sebében kényelmesen elfér egy villanylámpa és egy mentőtáska. Csak vitaminos gyógykenyeret fogyasszon, lég- és gázmentesen van csomagolva. Ne feledkezzen meg végrendeletében a Duastan-kórházról, amely hadirokkantoknak is ott-hont ad.

És végül, hogy a sok háborús borzalom közt valami vigasztalót is kapjon az olvasó: „Még ma szerezz be rozsdamentes, személyazonosságú plakettjét. Vékony fémalapon, a nyakba hordozható. Nagyon kellemes viselet.” El tudjuk képzelni...

H I R E K .

— Csak egyetlen egy oeg kapott engedélyt a közszükségleti cikkek nagybani árucsúszására Gyergyószentmiklóson a Nems Gasd miniszteriumtól. Az 1930 év november 18-án rendelt. törvény 7. szakasza értelmében azok a nagykereskedők árulhatnak előrendelt közszükségleti cikkekkel viszont: adózat, amelyek a Nemzetgazdasági miniszterium központi árabszályozó hivatalától: külön engedélyt kapnak. Az illetékes hatóság most tetto közszükségleti cikkek kapott elvétel engedélyt névvel, amelyen mindössze csak egy szerepel a gyergyószentmiklósi nagykereskedők közül és pedig a Csiby János R. T. fővája. A leirat megjegyzi, hogy ez a megszorítás csak az előrendelt közszükségleti cikkekre vonatkozik és nem zárja ki, hogy a nagykereskedők tovább is az árulatlanságuk egyéb cikkeit, tehát a fenti törvény rendelkezését csak a közszükségleti cikkekre vonatkozik.

— A gyergyószentmiklósi adóhivatalnál csak abban az esetben végessék joggyi megteremtést, ha a fél igazolni tudja, hogy már fizetett vagy előjegyzett a hadifelszerelési közsőre.

— Laonkó Sándor gyergyószentmiklósi illetőségű behívott katonát egyik munkaszerződésével végzett robbantás alkalmával, földolmias következtében olyan súlyosan megsérült, úgy hogy korháza szállítása után rövidesen kissezvedett.

— Jól sikerült ten-estet rendezett a gyergyószentmiklósi román. kat. Népszövetség keretében belül működő Székely László és Lengyelgyermek vasárnap, január hó 28-án, a Dacia-szálló nagytérben.

— A gyergyószentmiklósi járásbírószálg erdő-tiltásért megbüntette Csiby János, Szaban Miklós, L. urentiu György, L. urentiu Miklós, O. uru Iyos és G. uru Miklós hálól lakosokat 70, 60 és 50—50 lej pénztárással, valamint egyetemlegesen 1000 lej csemeteérték és 500 lej kártalanítás megfizetésével, mert a múlt év nyarán a dírtól közbírószálg felállításában jogtalanul legeltettek.

— Kőborogányok garasalkodnak Gyergyóban és Marosmegyében. Egy cigány-csoport Marosbelyen átkelva, az emult éjszakán egyikén egáms sorozat betörést hajtottak végre. Betörték C. uru L. uru kőművelészetébe, D. uru Traján kereskedőébe, S. uru Traján és Truta szesz ital lerakásba, valamint a Közbírószálg irodájába. Az ellopott árú értéke kb. 65 000 lej. A közbírószálg pénztárárányát is megismerették felől, amelyben mintegy 100 000 lej készpénz volt, de ez nem sikerült. Hájnalban a cigányok el akartak utasni Brassó felé, de mivel a vonatra legynélkül szállítaz fel, a kalauz átkarta adoi a dírtól állomáson, ahonnan egy kivételével sikerült megszökőjűk. A marosbelyi csendőrszág értesítette az őszes környéki csendőrszágokat az esetről, amelynek eredményeként a romtel csendőrszág értesítette, hogy egyéant letartóztatott, amelynek több dolgot megtaláltak. A marosbelyi csendőrszág vezetője azonban munkához látott és sikerült felgőszolatlal Alfában nagy személy, névszerint: Székely Sándor, Szabolcs Béru, M. uru Traján és M. uru Gyula egyéneket. A többi elült Csoma-falván. A vizsgálát nyomán kiderült, hogy ezek a tolvajok egy betörőbandának a tagjai s több betörést hajtottak végre Csiky és Marosmegyében.

2 drb. díszes villany függőlámpa eladó,
Megtéríthető: Str. Rosetti 22., Csikakereda.

Mult hét.

As elmúlt héten megszólaltak a háborút viselő nagy nyugati nemzetek kormányfői. Hitlen este Daladier francia miniszterelnök beszélt, január hó 30-án a nemzeti szocialista párt uralomrajtásának hetedik évfordulójára alkalmából Hitler német vezér és kancellár mondotta el világszerte érdeklődéssel várt beszédét s mindennek után sserdán este Chamberlain angol miniszterelnök számolt be Anglia eddigi háború eredményeiről. A három beszéd hangja egyformán határozott és felkészült a további háborúnak borzalmaival szemben. — Daladier lezigezte, hogy Németország a világ földötti uralomra törekszik, olyan uralomra, amelynek a történelem eddig nem ismert. Németország a legyőzötték teljes megsemmisítésére törekszik. Kijelentette, hogy Franciaország és Anglia nem retten meg attól a jövőtől, amelynek le kell számolnia Hitlernek ezzel a Nemeterozagával. Felállította a front katonát és a front mögötti polgárt, hogy egyformán hozza meg a döntését. — Hitler német vezér és kancellár ezzel szemben keddi beszédében rámutatott arra, hogy Anglia a történelem során mindig önsz céljaitért harcolt. A mostani háborújuk célja, amint hangostatták is Németország felszámolása. A nemzet nép azonban — mondotta Hitler — végül erejéig küzdni fog és a válasza, hogy a német nép mindig élni fog, következésképpen győzni kell. — Chamberlain angolminiszterelnök után ismertette angla háborús felkészültséget, imélt leaszögente a szövetségesek háborús célját, amelyben egyre világosabbá válik, hogy angla minden nemzetért küzd, amelyet az a félszem gyötör, hogy egy napon Lengyelország vagy Csehszlovákia soraára jut.

A mult hétnek a háboru kimagszó megnyilatkozása tehát nem hozott semmi enyhülést, hanem ellenkezőleg arra mutat, hogy a világtörténelem egyik legkiszorodottabb leaszámolása előtt állunk.

Hadikölcsön jegyzések a Prefekturán.

A hadikölcsönjegyzések a megye Prefektusának vezetése mellett tovább folynak. Január 26-én a háztulajdonosok jöttek össze a vármegyeház nagytermében. A prefektus felvilágosító beszéde után, melyet dr. Kolumbán József, a N. U. F. magyar osztályának vezetője fordított le magyarra, megkezdődött a kölcsönjegyzés. Meg lehetett állapítani az alkalommal is, hogy ennek a vármegyének minden polgára megértéssel viseltetik a nagy ügyvel szemben, amikor arról van szó, hogy a hadsereg megvédje az ország belső rendjét és határainak biztonságát.

A kölcsönjegyzés folyamata alatt a teremben egy szögüdi szegény muszikus felesége tünt fel, akinek férje katonai szolgálatot teljesít. Az asszony is kölcsönt akart jegyezni, a Prefektus azonban értésére adta, hogy miután szegény és férje ugy is katonai szolgálatával teljesíti a haza iránti kötelességet, át felmenti a jegyzés alól. Az asszony ennek dacára sem hagyta magát, kitarított eredeti szándéka mellett és a jelenlevők csodálkozására, lejegyzett egy hadikölcsön-bont.

SPORT.

As E. K. E. csiki sí házi versenye.

Január hó 28-án szép sikerrel rendezték meg a csiki ugrósínc közelében a február 17-18-án Csikszerezdán rendezendő Székelyföldi Kupaversenyeket előkészítő házi versenyeket. A versenyeken igen szép eredményeket értek el a sportolók részletesen közzítük.

Lesikló verseny.

A székely további házi verseny keretében február 4-én rendezték meg a lesikló versenyt a Harom-völgyből. Idén február 4-én reggel 9 órakor a helyi iskolában tartották. Értékes d. u. 3 órákor a szögüdi Kisváltóház.

Drócsa Imre negyedik helyezést ért el a brassói kerület ugróversenyén.

Drócsa Imre as E. K. E. csiki osztályának képviselőjeként részt vett a brassói kerületi versenyen. A Brassó melletti Bolcsókos megtartott ugró versenyen Drócsa igen szép eredménnyel szerepelt, amennyiben huszötödik helyezett lett negyedik helyezést ért el. A csiki sportnak Drócsa az utóbbi években sok dícsőséget szerzett. Nemcsak mint versenyző, hanem mint oktató is rendkívül értékes szolgálatait végezték vármegyénkben ennek a szép téli sportágnak a minél szélesebb rétegekig való eljuttatásában.

Jégkorong.

A csikszerezdai jégkorongúzó csapat január 28-án a segevári csapatot látta vendégül. A barátságos mérkőzés a segeváriak 8:0 arányú vereségével végződött.

Könyvkötészeti munkákat

a legszebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vakar üzlet, Mercurea-Ciuc.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A csikszerezdai országozváások. A farsangi országozváást a hófiben tartja meg Csikszerezdára, még pedig a következő napokon. Február 8-án és 9-én állatváások; február hó 10-én a kirakóváás napja.

— Gyakornoki állások a helybeli postán. A csikszerezdai postahivatal felvess két gyakornokot. Feltételek: román állampolgárság, 18 betöltött életév, a román nyelvnek szabad és írásban való tudása, 4 gimnázium, jó magaviselet, büntetlen előélet, anyagi garancia. Résszabó felvilágosítást ad a postahivatal titkársága naponként d. e. 10 től a hivatalos órák alatt.

— Olasóbb lett a túsifa vasuti szállítása. Február hó 1-én életbe lépett a CFR új kedvezményes túsifaszállítás díjsabása, amely 1940 július hó 31-ig marad érvényben. Tavaly egészen évvégéig hosszabbították meg ennek a díjsabásnak az érvényét, más években pedig legalább egy hónappal mindig meghozták az újabb túsifaállítás augusztus vége előtt sem fejezhető be. A kedvezményes fuvardíjak nyomán a túsifák kisebb csőkevényre várható, mert egy vagon túsifának a szállítása 100—150 kilométeres távolságon 200 lejjel, 200 kilométerrel nagyobb távolságra 500 lejjel és 250 kilométerrel nagyobb távolságra 600 lejjel olasóbb az eddigi fuvardíjknál.

— Haláloságok. Jakab Lajos nyug. tanító, 52 éves korában, folyó év január hó 25-én hirtelen meghalt Rákos községben. Jakab Lajos mintaképe volt a kötelességeket ismerő vesztőnek. Életét a munka szeretete töltötte be. Tevékenységét a székely falu minden szükségében ott lájuk. A községe élén, az egyháza életében, a gazdasági szervezésben szívesen vállalta reá eső feladatokat és azokat egész embertént elvégezte. A Hittársulatok egyik éven keresztül volt ügyvezető, ügyvezető igazgatója, a községnek pártárosa Kisboldogasszony egyháztanácsának jegyzője és mindenütt becsülettel dolgozott fejszár. Halála mály részvételt váltott ki mindenütt, ahol ismerték értékes építő munkásságát.

— Csohoi István nyug. igazgató-tanító, munkás életének 88 ik évében, folyó év január 30-án meghalt Késményszabán. Egy felszámodon keresztül állott a katonai szolgálatban. R. györgy székelyi és testi frissességel megáldott élete példaképe lehet mindenkinek. Ő igazán egészen betöltötte a földi küldetését. As élete nem volt hiába való. A megbecsülés kötelességével tartozunk emlékének megőrzésére. Halálát leróni azaz a munkával szemben, amely egy felszámodon keresztül állott órágeget a népszervezés olyan fontos órhelyén.

— A 33 évnél nem idősebb önkéntesek tiszti rangot kaphatnak. Azok az önkéntesek joggal rendelkeznek, vagyis a sorozási törvény 71. cikkében meghatározott alás eső ifjak, akik a sorozási hadsereg tartalékába tartoznak és nem jártak tartalékos tiszti iskolába, de most el akarják nyerni a tiszti rangot, jelentkezzenek február hó 15-ig csapatvezetőknél, ahol megkezdik a tiszti rang elnyerésére szükséges előkészítőket. Csak azok az ifjak jelentkezhetnek, akik 1940 április 1-én 33 évnél nem idősebbek. A tartalékos tiszti rangra joguk van azoknak a tartalékos ifjaknak is, akik leaszolást teljes katonai idejüket, kapták rangot nyertek és csak a katonai szolgálat után végeztek el azokat a tanulmányokat, amelyek a sorozási törvény 71. cikkében szerinti kedvezményre jogosítják őket.

— Beköltözött katonai szolgálatra bevonult tanítótaras lakásába. T. Balunga George győmeselők állami iskolai tanító feljelentette Csoos Alex: tanítótarast, hogy emig ő katonai összpontosításban volt, feltörte az iskola épületében rendelkezésre bocsátott szobáját és abban lakással fehasználásával lakást rendezett be magának. Két óri befolyó T. Balunga George 20 000 lej kárt jelentett. A megvádolt tanító kihallgatása során bebiztosította, hogy a szobába behelyezett, bontgatott, hogy T. Balunga-nak nem volt jogában a szobát beasznál és hogy a penaszórnak a szobában levő tárgyakat hiánytalanul megvernek. Ezzel szemben a csúszásért 5000 lej kárt állapított meg. A jegyzőkönyvet a csikszerezdai ügyészséghez továbbították.

— Kiskoru sí-tolvajok. Két csikszemlyót 13 évesen, a mult vasárnap ezzel az elhatározással ment ki a suti házi versenyre, hogy eldassák a versenynek. A versenyben való jártasságukra és járulékosra vall az tény, hogy kimentek maguknak a társaság két pár legjobb és legdrágább cipőjét és azt egy alkalmas pillanatban odaiba leütötték. A két kis sí-járogó tehát lépésre vetem dít. Csak hogy rövid nyomasztás után megfogták őket. A sí-dassákát le megkapták. A nevetek nem trüvöl. Romájuk azonban, hogy ilyen dolgok több nem fordulnak elő. A tolvajok nemliképpen nem talál bele a sportok világába. Őt mindenért meg kell büntetni. Még az első sí-dassákát is, amelyet ha másként nem lehet eldönteni meg kell felelő farsangi sajtóközölg. Ugy, mint ahogy az a sok fiatal gyermek kíváncsi, akik között olyan örömdetesen hódít a télnek ez a gyönyörű és hasznos szórakozása.

— A 100 méhosaladdal rendelkező méhosok katonai szolgálat alól való felmentése. A katonai felmentésekről szóló kormányintézkedésben nem szerepelnek a méhosok. As Erdélyi Méhos Egyesület ezért felrallag fordult a kormányhoz a nagyobb méhosállományal rendelkező méhosok katonai szolgálat alól való felmentése érdekében. — A Földmívelésügyi Miniszterium most értesítette az E. M. E.-t, hogy intervencióval a méhosaladdal rendelkező méhosok felmentése, illetve helyi szolgálatra való beasználása érdekében.

— As erdélyi méhosok gyűlése. As Erdélyi Méhos Egyesület, 1940 február hó 20-án tartja meg rendezés évi közgyűlést Kolozsváron, a Ref. Közgazdasági, Családügyi és Szociálisügyi Miniszterium I. emeletén levő díszteremben. — A közgyűlésen részt vesz az Erdélyi Méhos Egyesület 60 éves fennállásának emlékére Kolozsváron, 1940 január hó 1-én, szeptember első napján rendezendő jubiláris ünnepségek rendező bizottsága tisztelet, amelyre az E. M. E. és a rendező bizottság tisztelet tagjai ezután meghívja, az E. M. E. elnöksége. A gyűlés tárgysorozásában szerepel: As egyesületi jubiláris díszközgyűlés, a méhosok kiállítás és a méhosok kongresszus előkészítése, valamint a kolozsvári méhosnapok ünnepi sorrendjének megállapítása.

— 50%-os vasuti kedvezmény Kolozsvárra február 15—23-ig. As Erdélyi Magyar Gadsági Egyesület a Kolozsvárt február 17—21. napján rendezendő vasúti és hadipari kiállítás alkalmából 50 százalékos utasai kedvezmény engedélyesét kérte a C. F. R. vasúti igazgatóságtól. A kedvezmény megadásáról mind az utolsó napokban érkezett meg az értesítés, amelyről az egyesület az érdekelteket a napilapok útján fogja értesíteni. A kedvezmény igénybevételenek módja: Kolozsvárra utasai alkalmával egész jegy váltandó, a jegy megvásárlás és visszautasításakor a kiállítás belépőjegyével együtt való felmutatás esetén, visszafelé ingyen vagy 50 százalékos kedvezménnyel lehet utazni. A kedvezmény február 15—23 közötti időben érvényes. Szállítási kedvezmény engedélyesét is kérte az egyesület, ezért a kiállításra küldött értesítésekben megemlíti, mert a visszautasítások a kedvezmény igénybevételehez igyvalóan felmutatandó.

— Magyarpécsonk sorsotenyestő és értékesítő szövetkezet alakult. A magyarpécsonkai lakosok (Aradmegye) igen intenzív gazdasági életet folytatnak, földjeik jók, művelők szorgalmas, értelmes és takarékos embereket, az egyes gazdaságokban nagy nyújtásokat, többek között a sorsotenyestőre, mely a gazdaság jövélmezőségének egyik fő részét képezi. A sorsotenyestővel kapcsolatosan egyidejűleg kettős probléma merült fel, a hivatalos szükséges takarékos község beasználása a gazdaság névbe a legelőnyösebb módon a közvetítő kereskedelemben központosításra a legalka masabbnak a szövetkezesi formát találtak. Harsányi István és Székely Ferenc ötletét Hangya szövetkezet vezetői vették a kezükbe az új szövetkezes vezetést az munkájukat siker koronázta, amennyiben 126 tag 137 üzletessel jegybeve 68 500 lej kezdő befizetést üzletrésztől kével sikerült az új szövetkezetet megalakítani és az új alakulatot a bukaresti központ jövélmezőségére a járásbírószágon bejegyeztetni.

— Disszeladás a kolozsvári Magyar Színházban a februári gadsnapok alkalmából. As E. M. G. E. által február 16—21. napjai Kolozsvárt rendezendő vasúti és hadipari kiállítás tartama alatt nagy-zamban Kolozsvárra seregült gadsközség tiszteletére a Magyar Színház február 17-én asomban este disszeladást rendez. A gadsközség kivánására egy magyar népszimfium kerül bemutatásra. As disszeladás gadsj-ilegét kidomborítja a kolozsvári Gadsági Egyesület gadsz-ilegétől a 3 hónati gadsdátárda szereplése is. A disszeladás alkalmával szerepelnek a következő dalárak: Bethlen Gábor Ref. Földes D. Alárd. Rinók: Tarkányi Ferenc, Kolozsvári Bicskay Ref. Földes D. Alárd, elnöke: H. d. György, H. d. Ref. Földes D. Alárd, elnöke Bagaméri J. Alárd. Örömmel látjuk, hogy a Kolozsvári Magyar Színház óri tradíciókhoz híven ma is szívt helyes arra, hogy a társadalom minden rétegének igényét kielégítse és szívesen meggyerji és bizótta a magyar színházak számára.

ÉRTESTÉS

A nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlom, hogy sikerült a

ZEISS SZEMÜVEGEK

kizárólagos képviselést Csikszerezdai megye egész területére megszerezniem.

Ezben értesítem a n. é. közönséget, hogy brilliáns, gyémánt-, arany-, ezüstöt stb. legmagasabb áron vessek.

FRANK FRANK

órák, ókszerés és látászorok, Csikszerezdai-M. Ciuc.

1-4 (Dr. Hirsch sanatoriummal szemben)

MODELL KALAPOK

tis naponként új formák eső árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnak mindenféle női kalapok esőrendű anyag használatával. Kalapok stílusukban a legújabbakéval.

Mercurea-Ciuc, I. C. Bratianu (Gimnázium) uca 112. sz., a főrköz közelében.